

VĚTRNÍK

Vydává MěstNV ve Vysokém n. Jiz. s aktivem kulturních pracovníků

DUBĚN č. 4/1986

V O L Í M E M Í R A Š T Ě S T Í ! ! !

Pro mír a štěstí v naší krásné zemi
dáváme své hlasy do volebních urn.

Všichni dávají své hlasy.

Ti, kteří už šli k prvním poválečným volbám,
ti, kteří se tehdy narodili a dnes je jim už čtyřicet let i
ti, kteří přišli na svět v roce devatenáct set šedesát osm
a volí poprvé.

A říkáme spolu s básníkem:

"Odevzdal svůj lístek ve znamení revoluce."

/ úryvek z pásma k volbám^{do} zastupitelských orgánů, vydala
DILIA r. 1986/

Bliží se pomalu termín, kdy každý z nás, voličů, přistoupí
k volební urně, aby dal svůj hlas kandidátům Národní fronty.
Proto bychom chtěli prostřednictvím tohoto čísla seznámit
občany našeho města a přilehlých obcí s jednotlivými kandidá-
tý tak, jak jsou uvedeni na seznamu:

1. Alfréd Adametz / 41 let/- elektromontér státního statku
2. Věra Ackermannová / 36 let/- zaměstnanec NV
3. Věra Brůnová / 40 let/ - sam.ref.ekonomiky Elitex Rokytnice
4. Bohuš Čivrný /23 let/ - řidič ČSAD Semily
5. Jiří Čermák / 30 let/ - elektrikář Seba 13

6. Ludmila Haesová /37 let/ - zootěčnička státního statku
7. ing. Josef Hejral /32 let/ - ved.výpoč.stř. Elektropřístroj
8. Vladimír Hladík / 61 let/ - vedoucí provozu Seba 13
9. Jiří Holeček /53 let/ - ref.zvl.úkolů státní statek
10. Jiří Chmelík /35 let/ - ved.ref.zás.Elitex Rokytnice
11. ing. Milan Jiříč /33 let/ - vedoucí stanice VÚRV
12. Marie Junková /48 let/- invalid.důchodce
13. Luboš Králík /32 let/ - údržbář ÚaS MěNV
14. Ladislav Krob /42 let/ - sklad.dělník státní statek
15. Věra Kučerová /49 let/ - dělnice "olore 15
16. Vlastimil Lukášek /36 let/ - dělník státní statek
17. Zdeněk Lukeš /36 let/ - státní zaměstnanec MV
18. Jiří Malík /40 let/ - traktorista JZD Háje
19. Jindřich Matura /39 let/ - opravář státní statek
20. Ladislav Metelka /63 let/ - důchodce
21. Iva Mejšnarová /39 let/ - zást.vrch.sestry OÚNZ
22. Josef Metelka /53 let/ - skladník státní statek
23. Karel Metelka /28 let/ - zedník PS Hradec Králové
24. Jaroslav Nechanický /28 let/ - mechanik Seba 13
25. Eva Nesvadbová /36 let/ - sam.odb.tech.prac.Kolora Semily
26. Miloslav Novotný /64 let/ - důchodce
27. Vojtěch Pacholík /42 let/ vrchní mistr OV SOUZ
28. Ludmila Pastorková /33 let/ - prodavačka OPS Semily
29. ing. Pavel Pešek /32 let/ - státní zaměstnanec MNO
30. Jiří Pičman /48 let/ - státní zaměstnanec MV
31. Jiří Poláček /45 let/ - seřizovač Seba 13
32. MUDr.Dana Pohanková /39 let/ - lékařka OÚNZ Semily
33. Dana Pourová /35 let/ - tkadlena Seba 13
34. Zdena Skalská /38 let/ - ošetřovatelka dojnic JZD Háje
35. Božena Soukupová /38 let/ - ženská sestra OÚNZ Semily
36. ing. Josef Soukup /39 let/ - náměstek ředitele OZS Semily
37. František Šalda /43 let/ - vrchní mistr Seba 13
38. Václav Šída /41 let/ - řidič JZD Semily
39. Naděžda Šíkolová /40 let/ - ředitelka MŠ ONV Semily
40. Josef Večerník /31 let/ - opravář státní statek

41. Jiří Věneček /39 let/ - horník Rudné doly Harrachov
42. ing. Oldřich Vitvar /34 let/ - ved.příp.a resl.inv.Sklárny
43. Vlastimil Volmut /44 let/ - státní zaměstnanec MV
44. Helena Zemanová /33 let/ - provoz.účetní Cutisin Jilemnice
45. Přemysl Zelinka /30 let/ - elektroudržbář SOUz

Zpráva ze státního statku
=====

Letošní zima pro výše položené horské oblasti nebyla ani trochu příznivá. Slabě zmrzlá půda v lednu pod vysokou pokrývkou těžkého a někdy i mokrého sněhu rozmrzla a ozimy začaly pod sněhem hnít. Na podsevech jetelů se zase na rozmrzlé půdě dařilo hrabošům, a tak po zimě máme vysoké ztráty na porostech.

U ozimého žita za 187 ha nám přežilo jen 22 ha a na zbytku plochy je žito slabé; dále musíme na jaře přisít do 121 ha loňských podsevů buď jílek, nebo jetelotrávu, aby porosty daly trochu ucházející sklizeň, a 51 ha ploch obnovit celé znovu. Náhradní osivo na tyto plochy máme zajištěno.

I duben si s námi nepěkně zahrával, po třech dnech letního počasí 8.-10.4. přišel 11-14.4. mráz s nočními teplotami pod -10°C a sněžením jako v tuhé zimě. To všechno bude mít nepříznivý dopad na pozdější sklizeň, nehledě k tomu, že už tak opožděné jaro a osev jařin se ještě více opozdí. Setí jařin začalo až 23.4., před tímto termínem jsme smykovaly a hnojily TTP.

Také výroba mléka je o něco slabší oproti posledním dvěma letům. Krmení máme dostatek, ba i přebytek, ale jeho hodnota z mokrého loňského června není tak dobrá, jak bychom k naší vysoké dojivosti potřebovali.

Josef Soukup.

Z historie divadla

/ pokračování /

A opět se divadlo stěhovalo do nového stánku - do velkého sálu nové radnice. Z té doby je i prvé uvedení nejslavnější hry vysokých ochotníků - Cesta kolem světa, za 80 dní podle J. Verna, poprvé byla uvedena v roce 1884, pak 1885, 1886, 1913 a naposledy v roce 1926. celkem se odehrála 64krát.

R. 1886 byl významným mezníkem v činnosti ochotníků, neboť uplynulo sto let od prvního představení Jana Petrušky. Bylo rozhodnuto výročí důstojně oslavit a podle návrhu Fr. Mařatky vydat "Památník vysockého Krakonoše". Slavnost se konala 1. srpna, na programu měla oslavu na náměstí, valnou hromadu, společný oběd, promenádní koncert v parku, kde také ve zvlášť postavené aréně se odehrálo divadelní představení a další ukázky z her. Večer pak byl věnován koncertu místní kapely. Celá kace se těšila přízni četných hostů, ale "s povzdechem musíme konstatovat, že měla jen velký morální úspěch, finančně pak zatížila pokladnu spolku na delší dobu".

Ještě jedna zajímavost se váže k tomuto jubilejnímu roku, 27. září bylo rozhodnuto, aby spolek přistoupil za činného členu Ústřední matice divadelních ochotníků, a začalo se pilně hrát druhou stovku let. V roce 1890 přispěl Krakonoš výtěžkem z devíti představení na pomník K. Havlíčka - Borovského, dodnes stojícího v parku.

Z r. 1894 se dochoval záznam o přijímání členů spolku; každý nový člen musel přispět finanční částkou a pak také projít zkouškou na prknech jeviště, aby ukázal před přísnými zraky ředitelů dramatu, jak zdatným hercem je. Hrávalo se v té době až 30 titulů za rok a tak není divu, že se stále více a více ozývá volání po vlastní divadelní budově.

Do nového století vstoupil Krakonoš s novými opatřeními, tak například byla sepsána "garderobiéra", založena řádná matrika členů, uspořádána knihovna, která v té době čítala 1.142 svazky. R. 1902 se pořídily nové dekorace, jejichž autorem byl Tálka z Hájů /autor staré opony, která se spouští jen o významných příležitostech/.

V r. 1907 bylo opět sáhuto po výpravné hře "Cesta kolem světa", pořídila se nová nákladná výprava, efekty na jevišti se technicky zdokonalily. Představení se těšila velké oblibě, byla předem vyprodána a diváci se ocházeli z blízkého a vzdálenějšího okolí. Úspěch 10 představení byl tedy velký a všem účinkujícím se dostalo odměny v hojném potlesku. Po poslední repríze uspořádalo vedení spolku přátelský večírek.

Každý rok přinesl v repertoáru téměř dvě desítky rozličných titulů, ale spolek se účastnil i pěveckých sjezdů, pořádal výlety a večírky. V r. 1911 vzpomenu 125. výročí ochotnického divadla ve Vysokém akademii, při jejímž závěru se v živém obraze znova objevila touha všech ochotníků po vlastním stánku.

O rok později c.k. hejtmanství z Jilemnice neoblomně zakázalo v sále radnice provozování všech divadel. I samo představenstvo města se pokusilo o zrušení zakazu až v Praze, marně. Činnost spolku se proto přesunula na zájezdovou činnost. Rneš v lednu r. 1913 se požádalo o přidělení pozemku a finančního příspěvku obecní zastupitelstvo, žádost však byla zamítnuta. Neúspěch neubral na chuti a zájmu, pořádaly se stírky, půjčky, ale stavební fond stále ne-
stečil.

Provizorní prostory na hraní se nenašly a přírodnímu divadlu na Petruškových vrších zase neprálo počasí. Znova tedy předseda spolku zažádal o zrušení zákazu a hejtmanství k velké radosti všech vyhovělo. V té době ženy požádaly o přijetí za právoplatné členy spolku, nevyhovělo se.

Z radosti nad volným sálem se znova sáhlo po výpravné hře "Cesta kolem světa" a cestovalo se pro velký úspěch celkem 11x. Obecenstvo za hrou putovalo až 5 hodin pěšky. Hned příští rok 1914 podaly si herečky novou žádost o přijetí do svazku, ale ani tentokrát neuspěly. A přicházejí těžká válečná léta. Členů spolku je sice málo, ale přesto se hraje. Do činnosti se zapojil vysocký host, malíř Kamil Muttich. Věnuje se jak samotné výpravě her, tak i režijní a herecké práci. Výtěžky z her jsou vesměs odváděny ve prospěch válečných vdov a sirotek nebo Červeného kříže.

Hned po skončení první světové války se spolek vrhá do práce a s jeho oživením se probouzejí i myšlenky na vlastní divadlo. Do bouřlivého ovzduší radosti ze svobody přichází návrh Karla Bartoníčka, aby i ženy byly přijaty za členy. Návrh je projednán a konečně i schválen. 20. ledna 1920 je slavně přijetí uskutečněno na valné hromadě. Ale těžkosti divadlo neopouští, válečné nedostatky se projevují i tady v technice. A to přivádí Josef Wladíka r. 1921 k instalaci elektrického osvětlení. Za povšimnutí stojí pak v činnosti spolku den 1. září 1922, kdy se poprvé v historii stává žena Anežka Doubalíková ředitelkou dramatu. Stále se však objevuje na nebi mrak - zákaz provozování divadla v sále radnice. Definitivní přišel v březnu 1924. Navíc dochází ve vedení spolku Krakonoš a Sokol k rozmlškám ohledně přístavby jeviště u sokolovny a stavby divadla. Jak to bude dál?

Nastal podzim a zima 1924 a jediným viditelným činem, že snad dojde ke stavbě divadla, o kterém se poprvé zmínila valná hromada při sloučení spolků Přemysla a Krakonoše v r. 1882, bylo poražení starých lip na staveništi. Ale divadelníci nechtěli být odsouzeni k nečinnosti, a tak na svět přišly naše loutky. / Ty se na sále radnice směly provozovat. / Prvé představení "Krakonošova nedílka" se odbylo s vypůjčenými, teprve později se zadala výroba u Dolenského ze Semil. Ke kaširovaným hlavičkám vše ostatní /těla, ošacení, rekvizity, kulisy/ vyrobili členové spolku dle svých profesí.

Konečně pak na jaře 1925 dospělo jednání o stavbě přes veškeré překážky a příkoří ke zdárnému konci a 31. května 1925 za nádherného počasí, velké slávy a hojné účasti byl položen základní kámen v západním rohu budovy. Stavba dle návrhu vysockého stavitele Josefa Jandy doslova "letěla" kupředu, i když stavební fond nedostačoval a dluh na budově rostl. Přesto už 25. října téhož roku se slavnostní představení odehrálo.

A my právě dnes, kdy současní divadelníci touží po nové budově už bezmála 20 let, musíme se sklonit před našimi předky s hlubokou úctou a uznáním za jejich vytrvalost a obětavost.

- hej -

1786 1986

Tříčské lidové divadelní hry

V letošním jubilejním roce jsme již ve Větrníku vzpomněli Jana Petrušky, zakladatele vysocké ochotnické divadelní tradice, a Františka Vodseďálka, staroveského lidového dramatika. Pozoruhodná je i divadelní historie Tříče, jejíž jméno nesou dvě v odborné literatuře uváděné lidové hry.

Do Tříče vedou stopy, i když ne prokazatelně původu, tedy aspoň provozování r. 1833 "Komédie o Františce, dceři krále anglického, též o "onzičkovi, synu kupce londýnského". Uveřejnil ji v Českém lidu 1893 jičínský učitel Karásek tak, jak mu ji doslova citoval "stařeček" Č.Marek ze Tříče. Ten mu též ochotně vypravoval "o prstonárodním divadle v okolí Vysokého". Podle tohoto záznamu inscenoval hru E.F.Burian a zařadil ji do své Druhé lidové suity r. 1939. R.1955 pak použil jejího námětu ke své "Opeře z pouti". S tou měl velký úspěch na zájezdech do Sovětského svazu a Polska; císaře tureckého tehdy hrál Vl.Menšík, anděla Libuše Havelková.

Původní hra vznikla asi jako dramatizace nějaké povídky lidového čtení, nebo jarmareční písně.

Druhou tříčskou lidovou hrou, která se dostala na moderní jeviště, je "Komédie z třináctého století, dokud rytíři pro dasežení slavného jména a cti po světě putovali". Její rukopis přinesl r. 1954 do vysockého muzea Alois Housa, bývalý předseda MÚV Tříč. Nalezl ji na půdě svojí chalupy s dalšími písemnostmi. Mezi nimi byl i rukopis začátku jiné hry, k níž Housa našel předlohu v kalendářové povídce. Všechny ostatní písemnosti Housa spálil, když za okupace čekal prohlídku gestapa. Škoda, ztratil se tak nenávratně asi ne jeden doklad o lidové dramatické tvorbě.

Autorem zachráněného rukopisu/ ne-li opisovačem/ je patrně Bartoloměj Nyč, který je na něm podepsán. Mohl jím být buď otec /1773-1835/, nebo stejnojmenný syn/1803-1857/. Jde o dramatizaci povídky "Aněžka, královna sycylská", vydané Kremeriem v Praze 1795 a 1979. Je to romantická historie plná temných vášní, andělské otnosti i černé zrahy. Vysocký kaplan P.J.Voborník zaznamenal: "Starí vzpomínají rádi na dva bratry Nyče ve hře Aněžka, královna sicilská. Byrtolom Nyč sehnal v kraji těžkou kovovou přilbu, již použil v úloze rytíře, a bratr Josef, jeho soupeř, zrobil si helmu dřevěnou a polepil ji lesklým papírem. V rytířském zápase zasadil tento mocnou ránu svému odpůrci do obrněné hlavy, že udeřený zavrával, okamžitě se ale vzbudil a v zápalu boje šel palášem po svém soku, že péra chocholu a třísky z dřevěné helmice jen lítaly a jen po rázném napomenutí přítomných sousedů ustali zápasníci ve hře na souboj."

Na hru jsem upozornil v Českém lidu 1958. V prosinci 1966 byla uvedena v úpravě J.Kopeckého a v režii E.Sokolovského jako "Komédie o Aněce, královně sicilské" ve Státním divadle v Brně. Adlétu, dceru krále Amanta a královny Aněžky hrála tehdy Hana Zagorová, posluchačka herectví na JAMU v Brně.

Ze Tříče pochází i rukopisný konvolut, obsahující zlomek hry o svatě Dorotě a úloha Lucie z blíže neurčené rytířské hry. Na rukopisu je podepsána Františka Došková ze Tříče.

I divadelní tradice okolí Vysokého je bohatá a pozoruhodná.

Dr.Václav Lukáš

V ě ř t e n e b o n e v ě ř t e

V pondělí 21.dubna skončila v Turnově "šňůra" divadelních představení Strakonický dudák v podání DS Krakonoš. Padesát účinkujících si oddechlo, sbalilo kostýmy a rekvizity s trochou nostalgie. Scéna byla uložena zatím na neurčito a hodiny, které strávili ochotníci při nacvičování, premiéře a 15 reprízách dosáhli čísla 8.416.

Činnost DS Krakonoš se však neomezuje jen na divadlo, ale i tak spadá do oboru zájmové umělecké činnosti. Proč se o tom zmiňují?

Z jednoho prostého důvodu - ještě dnes se najdou mezi námi tací jedinci, kteří si i nahlas myslí, že to je pěkný a výnosný "kšeft". Na každé představení se přece prodávají vstupanky, a tak musí přece hlavní figuře kápnout minimálně ... Kčs, menším rolím pochopitelně méně a teď také něco za zkoušky / a nebylo jich málo/. To si každý při takové "šňůře" přijde na docela slušné peníze. Ale to je právě zásadní omyl.

Nevím, zda v dnešní době, kdy se vše přepočítává do hodnoty peněz, oni jednotlivci opravdu nemohou pochopit nadšení a obětavost vysocých ochotníků. Táhnou tu "káru" po svých předcích už celých 200 let a odměnou jim jsou stále jen rozesmáté či uplakané tváře a potlesk, ten věčný plat divadelníků.

Věřte, nebo nevěřte, ale je to tak!

- hej -

~~~~~

Novinky ve Střediskové knihovně

Kriminální román německého autora T.Andresena vychází pod názvem NÁHODNÉ SVĚDECTVÍ.

M.Kapek napsal ČTVRTOU KOPU BAJEK.

Z italských je přeložený romantický napínavý příběh dvou milenců od A.Manzoniho SNOUBENCI.

Dramatický osud vězně líčí v knize VZDÁLENOST NADĚJE P.Novotný. Vtipnou parodii na detektivky MARY PESON VE SPÁRECH PODSVĚTÍ napsal L.Tomek.

Reportér Mladého světa R.Křestán vydává SLEPIČÍ KROK /111 fejetonů ze zvčdavosti/ v edici Kamarád.

Anglická autorka P.S.Allfreyová líčí v románě DŮM MEZI ORCHIDEJE-MI ústy domorodé chůvy osudy dvou generací v patricijském domě lékaře mezi 1.a 2.světovou válkou.

Vědeckofantastický román D.Papouška PAST ROZUMU se odehrává v novoroční noci roku 2 000 v americkém Modrém údolí za rozvoje robotizace.

Hrdinou románu J.Fraise PLECHOVÝ SLAVÍK je mladý muž, jehož čeká dráha zpěváka populární hudby.

Populárně naučná literatura

ČEKÁNÍ je portrétem naší současné nejlepší atletky J.Kratochvílové. Spoluautorem je její trenér M.Kváč.

Monografii českého malíře staropražských motivů JAKUBA SCHIKANDERA sestavil T.Vlček.

Publikace P.Husáka ENDURO má podtitul Šestidenní včera, dnes a zítra.

J.Herout je autorem knížky JAK POZNÁVAT KULTURNÍ PAMÁTKY.

V š e m c h o v a t e l ů m o v c í n a o k r e s e S e m í l y
=====

Program nákupních dnů ovčí vlny na rok 1986.

Vlna se nakupuje v nákupních střediscích ZZN, stejně jako v letech předcházejících.

Místo nákupu:	Termín nákupu/I.pol./	/II.pol./
Lomnice nad Pop.	12.,13.,14.+15.5.	14.+ 15.10.
Semily	29.5.	9.10.
Hrabačev	3.,4.,5.5.	22.+23. 10.

Nákup se provádí od 7.00 hod. do 13.00 hod., nakupuje-li se vlna po více dnů za sebou, poslední den se přejímají dodávky jen do 12.00 hod.

Po střížích je třeba vlnu roztrždit podle délky vlákna a v každém případě oddělit vlnu z hlavy, nožek a podbřiší od vlny kvalitní. U ovčí jemnovlnných plemen MERINO stříhejte vlnu vždy jen po 12 měsících od střížích předcházejících, aby měla dostatečnou délku vlákna nad 6,5 cm. Před výkupem je třeba nechat vlnu přiměřeně proschnout, proto stříhejte ovce alespoň 14 dnů předem.

Dodržením uvedeného si zajistíte maximální tržbu za prodanou ovčí vlnu.

Při dodávce vlny d o d a v a t e l přinese svůj občanský průkaz.

Potvrzení národního výboru o počtu chovaných ovcí se již
n e v y ž a d u j e !

Veškeré podrobnější informace o dodávce ovčí vlny a cenách podá oddělení rostlinných výrobků ZZN Semily, telefon č. 3317.

ZZN, odštěpný závod
Semily

S p o l e č e n s k á k r o n i k a
=====

Narození dětí :

Manželům Vlastimilu a Vladimíře Valáškovým z Vysokého č. 46 se narodil 20.března 1986 syn J a n .

Přejeme rodičům, aby jejich syn vyrůstal ve zdraví a ke spokojenosti!

Společnou cestu životem nastoupili:

11.dubna Jaroslav Kučera a Lenka Vedralová z Vysokého,
12.dubna Miloslav Knop a Jana olenská z Helkovic a Bozkova,
19.dubna Jiří Šalda a Marta Šulcová z Vysokého,
19.dubna Roman Kašťák a Monika Vaváčková ze Sklenařic a Vysokého,
26.dubna Miroslav Plouhý a Monika Hladíková z Kolečic a Vysokého.

Přejeme hodně štěstí!

Životní jubilea:

Vzácného životního jubilea se v měsíci dubnu dožili:

8.4.	Marie Nosková, Helkovice 33	82 let
13.4.	Marie Prajzlerová, Pklenařice 45	80 let
14.4.	Zdenak Pimiskernová, Pklenařice 192	89 let
16.4.	Julie Metuková, Vysoké 228	75 let
20.4.	Aloisie Jiroušová, Vysoké 70	88 let
27.4.	Anežka Nesvadbová, Horní Třič	89 let
29.4.	Jarmila Čermáková, Horní Třič 45	80 let.

Rodáci :

5.4. Božena Janouchová rodačka z Vysokého, t.č.v Náchodě 85 let.

Srdečně blahopřejeme!

Úmrtí:

v měsíci dubnu jsme se rozloučili:

s Petrem Krafkem z Vysokého 121, který zemřel 2.4. ve věku 84 let,
s Petrem Holým z Vysokého 291, který zemřel 3.4. ve věku 79 let,
s Františkem Polenským z Bozkova, dlouholetým občanem Vysokého,
který zemřel 5.4. ve věku 58 let,
s Jiřím Kučerou z Vysokého 257, který zemřel 8.4. ve věku 85 let,
a Josefem Hnykem, rodákem vysockým, který zemřel v Praze 30.3.
ve věku 65 let,
s Karlem Hnykem, rodákem vysockým, který zemřel v Liberci 10.4.
ve věku 76 let.

Čest jejich památce!

V ě t r n í k - č. 4, duben 1986,
časopis MěstNV Vysoké nad Jiz.,
odpovědný redaktor ing. M.Kučerová,
vychází v nákladu 650 ks, cena 1,- Kčs,
povoleno OK ONV Semily pod čj.10/86,
příspěvky zasílejte na MěstNV,
redakce je nevrací a vyhrazuje si právo jejich úpravy.